

A Fővárosi Ítéletábra a Rajkai és Takács Ügyvédi Iroda (....., ügyintéző: Dr. Rajkai Balázs ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Dr. Nirnsee András jogtanácsos által képviselt alperes neve (képviselet: Igazságügyi Minisztérium Jogi Szolgáltatási Főosztály (.....) alperes ellen személyiség jog megsértése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék által 2018. január 3. napján meghozott 27.P...../2017/27. számú ítélete ellen az alperes által 29. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

A felek a felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy a csatlakozó fellebbezésén le nem rótt 12.000 (Tizenkétezer) forint illetéket fizesse meg külön felhívásra az államnak, míg az alperes által meg nem fizetett 24.000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.000.000 forintot, valamint ezen összegnek 2015. április 28. napjától a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 forint perköltséget, továbbá külön felhívásra a alperes nevének 360.000 forint meg nem fizetett illetéket.

Végül akként rendelkezett, hogy 240.000 forint meg nem fizetett illetéket a alperes neve viseli.

Az ítélet tényállása szerint a felperest a Budapesti Rendőr-főkapitányság (BRFK) XVI. Kerületi Rendőrkapitánysága 2013. augusztus 25. napján előállította, a rendőrségen kihallgatták, majd ezt követően orgazdaság bűntettének gyanúja miatt őrizetbe vették. Az eljáró nyomozati szervek kezdeményezték a felperes előzetes letartóztatásának elrendelését, amit a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2013. augusztus 27. napján kelt végzésével elrendelt, majd 2013. december 27. napjáig tartó időtartamra meghosszabbított. A felperes összességében 3 és fél hónapot töltött előzetes letartóztatásban.

A BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitánysága a felperes ellen orgazdaság alapos gyanúja miatti nyomozást a12. napján kelt/...../2013.bü számú határozatával megszüntette arra hivatkozással, hogy az eljárás tárgyát képező cselekmény nem bűncselekmény. E határozat a15-én kelt/...../2013.bü számú határozattal kiegészítésre került, mely kiegészítésben tájékoztatták a felperest arról, hogy a Be. 580. § (1) bekezdés I.a.) pontja alapján kártalanítás illeti meg mert

olyan cselekményért volt előzetes letartóztatásban, melynek nyomozását azért szüntették meg, mert a cselekmény nem bűncselekmény. A tájékoztatásban szerepelt, hogy ezen igényét a Be. 583. § (1) bekezdése alapján a nyomozást megszüntető határozat közlésétől számított 6 hónapos jogvesztő határidőn belül terjesztheti elő. A felperes a határozat kiegészítését 2015. április 27. napján vette át.

A felperes 2015. október 22. napján benyújtott keresetlevelében egyrészt előzetes fogvatartása miatt kártalanítási igényt terjesztett elő, másrészt megsértett személyiségi jogaira tekintettel az alperest sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni. A kártalanítás összegét 5.000.000 forintban jelölte meg és ezen összeg után 2015. április 28. napjától számított Ptk. szerinti kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Emellett arra is hivatkozott, hogy fogvatartása során sérült az egészséghez, személyes szabadsághoz, magánélethez és magánlakás sérthetetlenségéhez, a becsülethez, valamint jó hírnévhez fűződő, személyiségi joga amelyre tekintettel 5.000.000 forint sérelemdíj és kamatai megfizetése iránti igénygel élt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes neve kizárólag a Be. 580. §-a alapján fennálló, a személyi szabadságtól való jogszerű megfosztás sérelmeinek kompenzálására szolgáló kártalanítás érdekében perelhető, melyből következően az alperesnek csak az első, a Be. 580. § I.a) pontja hatálya alá tartozó kártalanítási igénygel összefüggésben van perbeli legitimációja, mely kereseti kérelem elkészítésére hivatkozott és elsődlegesen a per megszüntetését kérte. Állítása szerint ugyanis a 6 hónapos jogvesztő határidő akkor is a nyomozás megszüntető határozat kézbesítésének napján kezdődik, amennyiben a határozat később kiegészítésre kerül. A második kereseti kérelem vonatkozásában az alperes perelhetőségének hiányára hivatkozott, állítása szerint ezen igény a konkrét jogellenes magatartást kifejtő állami szervekkel szemben érvényesíthető.

Az elsőfokú bíróság a keresetet részben alaposnak találta. Határozat a a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 580. § (1) bekezdés I.a.) pontjára, 582. § (2) bekezdésére, 583. § (5) bekezdésére, valamint a 66/1991.(XII.21.) AB határozatra alapította.

Az alperes permegszüntetési kérelmét megalapozatlannak találta, mert álláspontja szerint a nyomozást megszüntető határozat mellőzhetetlen része a kártalanításra vonatkozó, törvényben meghatározott tartalmú tájékoztatás, amely csak akkor minősül a terhelten közöltnek, amennyiben az a teljes törvényes tartalmát tartalmazza. Ebből arra következtetett, hogy csak a határozat kiegészítés kézbesítésével nyílt meg a felperesi kártalanítási igény előterjesztésre nyitva álló 6 hónapos határidő, amelyhez képest a kereset nem késett el.

Megállapította, hogy a felperes kártalanítás iránti igénye - az alperes által sem vitatottan - jogalapjában megalapozott, mert a felperes olyan cselekményért volt előzetes letartóztatásban, amelyről a nyomozást megszüntető határozat azt állapította meg, hogy nem bűncselekmény, melyből következően a Be. vonatkozó szabálya alapján a felperest kártalanítás illeti meg. Az elsőfokú bíróság azonban a felperes 5.000.000 forint összegben meghatározott kártalanítási igényét jelentős mértékben eltúlozottnak találta, mert álláspontja szerint a felperest a szabadságelvonással általában járó átlagos sérelmek érték, melyek kompenzálására a kereseti kérelemben foglaltaknál lényegesen alacsonyabb mértékű, 1.000.000 forint összegű kártalanítást talált alkalmasnak.

A személyiségi jogsérelemre alapított kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság az alperes perbeli legitimációjának hiányában nem találta megalapozottnak. Utalt a konzekvens gyakorlatra, mely szerint a szabadságtól való jogszerű megfosztásra alapított kártalanítási igények a felperes nevével szemben érvényesíthetőek, míg a fogvatartás jogellenes foganatosítására alapított igényt a jogellenes magatartást kifejtő konkrét állami intézménnyel, adott esetben a büntetés-végrehajtási intézménnyel

szemben érvényesíthető. A felperes személyiségi jogai sérelmére alapított igényét tehát a alperes nevével szemben nem érvényesíthette, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes sérelemdíj megfizetésére vonatkozó keresetét az alperes perelhetőségének hiányában elutasította.

A jogalapi döntésre figyelemmel a felperesi pervesztesség arányát 60 %-ban állapította meg és ennek eredményeként a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, valamint a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet alapján az alperesi képviselő által ténylegesen elvégzett munkára tekintettel 50.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte a felperest.

A határozattal szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen a nyomozást megszüntető határozat terhelten való közlésének időpontját igazoló kézbesítési bizonyítvány beszerzésére vonatkozó bizonyítási indítványának teljesítését és erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, valamint a per megszüntetését kérte annak elkésztésére való ismételt hivatkozással. Másodlagosan a marasztalás összegének 700.000 forintra történő leszállítását indítványozta.

Séreلمezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperessel szemben folyamatban volt nyomozást megszüntető határozatot mikor közölték a felperessel, melyre tekintettel az ennek beszerzésére vonatkozó alperesi indítványt elutasította. Utalt a Be. 583. §-ának (1) bekezdésére, amely álláspontja szerint egyértelműen fogalmaz a tekintetben, hogy a határidő a határozatnak a terhelten történő közlésével kezdődik. A jogszabály nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely szerint a tájékoztatás elmaradása esetén a 6 hónapos jogvesztő határidő a tájékoztatás megadásának időpontjától indulna, ugyanis a tájékoztatás elmaradása nem eredményezheti a határidő meghosszabbodását, mivel joghatás nem a tájékoztatáshoz, hanem a nyomozást megszüntető határozat közléséhez fűződik. A kártalanítás jogalapját nem a tájékoztatás, hanem a személyi szabadság alaptalan korlátozása adja, továbbá a büntetőügyben eljáró hatóságok esetleges mulasztása nem eredményezheti azt, hogy a jogszabályokkal ellentétes döntés szülessen. Séreلمezte, hogy az elsőfokú bíróság úgy hozott marasztaló ítéletet, hogy a kereset jogalapját alperesi indítvány ellenére nem vizsgálta meg kellő alapossággal, ezért kérte a bizonyítási indítványának történő helyt adást és a beszerzett nyomozást megszüntető határozat felperessel való közlését igazoló kézbesítési bizonyítvány alapján - amennyiben ebből megállapítható, hogy a felperes keresete elkészt - az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a per megszüntetését.

Az alperes fellebbezésében támadta a nem vagyoni kártalanítás összegszerűségét is, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által mérlegeléssel megállapított összeg nem felel meg az Alkotmánybírósági határozat szerinti mértéktartás, illetve arányosság elve követelményének. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperesnek az előzetes letartóztatással összefüggésben felmerült nem vagyoni sérelmei nem haladták meg az ilyen fogvatartással általában együtt járó fizikai és pszichés terheket, melyre tekintettel álláspontja szerint lényegesen alacsonyabb kárpótlási összeg megállapítása indokolt. A támadott ítélet továbbá nem igazodik a kialakult bírói gyakorlathoz sem, mert nincs tekintettel arra, hogy a hasonló jogsérelmek után megítélt nem vagyoni kártalanítási összegek egymástól kirívóan ne térjenek el. Ismételten hangsúlyozta, hogy az előzetes letartóztatás mindössze 3 és fél hónapig tartott, mely időtartam különösen nem indokolja az elsőfokú ítéletben megállapított mértéket, emellett nem nyert bizonyítást a kényszerintézkedéssel okozati összefüggésben olyan kirívó sérelem, amely a Törvényszék által megállapított összeget indokolná.

Külön támadta a fellebbezés az alperes részére megítélt elsőfokú perköltség összegét is. Álláspontja szerint az ítéletből nem derül ki, hogy milyen számítás útján állapította meg az alperes részére az 50.000 forint perköltséget annak ellenére, hogy az ítélet szerint a felperes 60 %-ban pervesztés lett. Hangsúlyozta, hogy a perköltség számításánál a kereseti kérelemben megjelölt legmagasabb összeget kell figyelembe venni, amely a perbeli esetben 10.000.000 forint. E pertárgyértéket

figyelembe véve a valójában 90 %-ban pernyertes alperest megillető összeg helyesen 450.000 forint, ebből levonva a felperesnek járó perköltség 50.000 forintos összegét 400.000 forint elsőfokú perköltség adódik, amely összegre kérte az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított perköltséget felemelni.

A felperesi fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet alperes fellebbezésével támadott részének helyben hagyására irányult.

A felperes csatlakozó fellebbezést is benyújtott, amelyben kérte az elsőfokú bíróság által megállapított kártalanítás összegét 1.300.000 forintra és annak 2015. április 28. napjától számított kamataira felemelni, és e tekintetben az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatni. Álláspontja szerint ugyanis nagyobb súllyal lett volna szükséges figyelembe venni a felperes életkorát, családi állapotát, lakhatási problémáit, amelyeket a szabadságelvonnás okozott.

Fellebbezéssel nem volt támadott a felperes 1.300.000 forintot meghaladó kártalanítás iránti, valamint 5.000.000 forint sérelemdíj iránti teljes keresetét elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés, ezért azokat a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján nem érintette.

Sem az alperes fellebbezése, sem a felperes csatlakozó fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást az így rendelkezésre álló adatok alapján helyesen állapította meg és helytálló érdemi döntést hozott. Határozatát valamennyi releváns kérdésre kiterjedően részletesen megindokolta, kifejtett jogi indokaival a Fővárosi Ítéltábla teljes körűen egyetértett. Az elsőfokú ítélet helyes indokai közül - elsősorban a fellebbezésben és a csatlakozó fellebbezésben foglaltakra tekintettel - az alábbiakat hangsúlyozza.

A másodfokú bíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy nem látott okot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére. Nem vétett eljárási hibát az elsőfokú bíróság az alperes által indítványozott bizonyítás foganatosításának mellőzésével, mert a jogvita a rendelkezésre álló adatok alapján elbírálható volt.

Helyesen állapította meg, hogy a felperessel közölt nyomozást megszüntető határozat nem tartalmazott a kártalanításra vonatkozó tájékoztatást, amelyre csak a 2015. április 15-én kelt és a felperes által 2015. április 27-én átvett határozat kiegészítéssel került sor. Helytállóan értékelte a határozat kiegészítés szövegét ezt alátámasztó tényként, amely kifejezetten tartalmazza a fent levezetett következtetéssel egyező tartalmú tájékoztatást. A határozat kiegészítés felperessel történt közlésének időpontját az alperes nem vitatta, amelynek átvételi időpontjához képest a felperes a kártalanítási igénye érvényesítésével nem késett el. Minderre tekintettel megalapozottan döntött az elsőfokú bíróság, amikor az alperes permegszüntetési kérelmét elutasította.

A másodfokú bíróság érdemben is megalapozottnak találta az elsőfokú bíróság ítéletét.

Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése elsődlegesen az elsőfokú bíróság által megítélt kártalanítás összegét támadta, az alperes annak 300.000 forinttal való leszállítását, míg a felperes ugyanekkorá összeggel történő felemelését kérte. A Fővárosi Ítéltáblának ezért abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat e tekintetben megfelelően értékelte-e.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság okszerűen mérlegelte a rendelkezésre

álló adatokat akként, hogy azok a felperes kártalanítás iránti igényét csak részben alapozzák meg. Helytállóan rögzítette, hogy a felperes az előzetes letartóztatásával összefüggő sérelemként a lakásbérleményének veszélyeztetettségére hivatkozott, mert előadása szerint fogvatartása miatt nem tudta fizetni a bérlemény bérleti díját, így a Budapest III. Kerületi Önkormányzat mint bérbeadó a felperes és családja (élettársa, valamint kiskorú gyermeke) kilakoltatását kezdeményezte, amit a felperes csak hosszas pereskedést követően tudott megakadályozni.

Az elsőfokú bíróság helyesen utalt a konzekvens bírói gyakorlatra, amely szerint a szabadságelvonnással rendszerint együtt járó, lényegében valamennyi előzetes fogvatartás során fellépő hátrányok nem minősülnek olyan átlagosat meghaladó többletkörülménynek, melyek a kártalanítás összegét érdemben befolyásolják. A felperes az átlagosat meghaladó sérelemként a fogvatartására visszavezethető kilakoltatási perére hivatkozott, amit azonban az elsőfokú bíróság helytállóan nem talált kiemelkedően súlyos sérelemnek, mert e per megszüntetésre került, azaz a felperes és családja lakhatási joga ténylegesen nem sérült. Ennek veszélyeztetettsége pedig a másodfokú bíróság álláspontja szerint sem értelmezhető olyan súlyos sérelemként, amely az átlagosat meghaladó mértékű kártalanítás megfizetését tenné indokolttá. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság nem vétett eljárási hibát akkor, amikor a felperes kilakoltatási per anyagának beszerzésére vonatkozó bizonyítási indítványát nem teljesítette.

Helyes volt az elsőfokú bíróság ítélete a megállapított elsőfokú perköltség tekintetében is. Az elsőfokú bíróság a kialakult ítélkezési gyakorlatnak megfelelően, az elvégzett tevékenységgel arányban állóan állapította meg az alperest képviselő jogtanácsos díját. Az alperesi képviselő a perben tartott öt tárgyalás egyikén sem jelent meg, két érdemi, és egy eljárásjogi kérdésekkel foglalkozó előkészítő iratot szerkesztett. Mindezen tények okszerű mérlegelésével állapította meg az elsőfokú bíróság az alperes elsőfokú perköltségét 50.000 forint jogtanácsosi munkadíjban, mely összeg felemelésére a másodfokú bíróság a fellebbezés alapján sem látott lehetőséget.

A kifejtettek következtében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve annak fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

Sem az alperes fellebbezése, sem a felperes csatlakozó fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy a felek a felmerült másodfokú költségeiket maguk viselik.

A per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdésén, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés a) pontján, 46. §-ának (1) és (4) bekezdésén, továbbá a 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén és 14. §-án alapul.

Budapest, 2018. május 31.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.

bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági ügyintéző